

**STICHTING MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING ENSCHEDÉ-HAAKSBERGEN
TE ENSCHEDÉ**

Jaarrapport 2018

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG

1. Bestuursverslag	3
--------------------	---

JAARREKENING

1. Balans per 31 december 2018	6
2. Staat van baten en lasten over 2018	8
3. Kasstroomoverzicht 2018	9
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	10
5. Toelichting op de balans per 31 december 2018	12
6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	17

OVERIGE GEGEVENS

7. Statutaire regeling resultaatsbestemming	30
8. Kostentoerekeningsmodel	31
9. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32

Bestuursverslag

Algemeen

De Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen (hierna SMD), gevestigd te Enschede, is een organisatie zonder winstoogmerk die mensen helpt om beter of weer zelfstandiger te functioneren in hun dagelijkse bestaan. De stichting heeft één directeur die tevens het bestuur vormt (directeur-bestuurder) en een Raad van Toezicht bestaande uit vijf leden.

Eind 2018 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende personen:

- § De heer J.G.M.M. Lotgerink, voorzitter
- § De heer R.G. Becking, lid
- § De heer L. Scharenborg, lid
- § Mevrouw J.H. Nijman-Reints, lid
- § Mevrouw J.P. Verkade-Raven, lid

Per 17 november 2014 heeft de Raad van Toezicht de heer M.J.B. Nossin benoemd als directeur-bestuurder. Het gehele jaar 2018 heeft hij de functie van directeur-bestuurder ingevuld. De heer J.J. Vos heeft voor de heer Nossin formeel waargenomen als directeur-bestuurder in de periode 8 december 2017 tot 6 februari 2018. Daarna is dhr. Vos kort werkzaam geweest als adviseur ten behoeve van de overdracht. Per 7 januari 2019 is mevr. R. Bouwman benoemd als interim directeur-bestuurder als opvolger voor de heer Nossin die in het eerste kwartaal van 2019 met pre-pensioen gaat.

Bestuur en Raad van Toezicht hanteren de normen en afspraken die zijn vastgelegd in de Governance Code, uitgebracht door Sociaal Werk Nederland.

Doelstelling en Visie

Doelstelling van de SMD is het meewerken en meebouwen aan een duurzaam en solide sociaal stelsel in Enschede. In partnerschap met de gemeente bewerkstelligt de SMD een traject van transformatie vanuit de visie op een inclusieve samenleving: een samenleving waar iedereen optimaal aan kan deelnemen ongeacht geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, talenten en beperkingen.

Een inclusieve samenleving is allereerst georiënteerd op het creëren van inclusieve leef-, leer- en werkomgevingen op school, op de werkvloer, in verenigingen en in wijken. Daar kunnen alle mensen, jong en oud, veilig opgroeien, leren, werken, recreëren en kunnen dus actief zijn in hun buurt, dorp en stad. Verschillen worden gezien als mogelijkheden, niet als belemmering, diversiteit wordt gevierd en gelijkwaardigheid is de basis. Gestreefd wordt naar een samenleving die is gebouwd op de talenten, bijdragen en interesses van alle inwoners. Iedereen komt tot zijn recht door op een gelijkwaardige manier deel te nemen aan de maatschappij. Een betere wereld begint bij jezelf, bij het gezin en de netwerken en voorzieningen in de wijk.

SMD helpt belemmeringen weg te nemen en de eigen kracht van mensen en hun netwerken te versterken. Het verbinden van wensen, interesses en talenten van alle inwoners geven de richting van verandering aan. Naast de opdracht om te werken aan de problemen van inwoners, ligt de focus op de mogelijkheden die er zijn om samen te leren, te werken en te leven. De ontwikkeling van voor iedereen toegankelijke voorzieningen en clubs is in de realisatie van een inclusieve samenleving van groot belang. SMD werkt met en voor partners zoals de gemeenten, de inwoners, buurtinitiatieven, huisartsen, scholen, zorginstellingen en wooncorporaties.

Activiteiten

In 2018 heeft de SMD onder meer de volgende activiteiten (c.q. producten en/of diensten) uitgevoerd; wijkcoaches die generalistisch werken m.n. in multi-probleemsituaties, jeugdzorg, mantelzorg en rondom thema's als armoede, echtscheiding, loverboys, schooluitval/thuiszitters. Ook zijn MW-diensten geleverd als Algemeen en School Maatschappelijk Werk, maar ook buurtbemiddeling, maatschappelijke opvang en praktijkondersteuning bij huisartsen.

Vanaf september 2014 is de SMD de uitvoeringsorganisatie voor de negen wijkteams in Enschede. In 2018 heeft de transformatie verder vorm gekregen middels trajecten zoals het ontwikkelen van Kwaliteitskader Wijkteams Enschede en het beorgen van innovatie uit de City Deal Pathmos via trainingen Maatwerk die door de gehele organisatie plaatsvonden.

Formatieplaatsen

Om dit aanbod te leveren zijn ultimo 2018 in totaal 122,8 formatieplaatsen ingevuld.

De formatieontwikkeling van de organisatie was als volgt:

	FTE
31 december 2017	131,1
Begroting 2018	130,1
1 januari 2018	129,5
1 april 2018	131,9
1 juli 2018	128,7
1 oktober 2018	123,6
31 december 2018	122,8

In 2019 (peildatum 28-02-2019) bestaat de formatie uit 130,4 formatieplaatsen waarvan 114,9 fte in de uitvoering, 1,6 fte transformatiecoaches, 3,6 in directie/management en 10,3 fte in de ondersteuning.

Reserves

In 2015 zijn met de gemeente Enschede afspraken gemaakt inzake een passende bovengrens voor het eigen vermogen. Circa 91% van de inkomsten in 2018 zijn afkomstig uit subsidies van de gemeente Enschede. De overige 9% bestaat uit inkomsten uit diensten voor derden. De egaliseringsreserve gemeente Enschede is voornamelijk ontstaan uit niet-bestede middelen van de subsidie van de gemeente Enschede. De solvabiliteit op balansdatum bedraagt, volgens de definitie van Sociaal Werk Nederland (eigen vermogen / totale lasten) 13,0% (2017: 11,3%). Ultimo 2018 bedroeg het eigen vermogen € 1.271.013 en de totale exploitatielasten € 9.788.723.

Door middel van een brief gedateerd op 4 april 2017 heeft de gemeente Enschede ingestemd met een maximale hoogte van een egaliseringsreserve ten behoeve van de gemeente Enschede van € 1.100.000. Dit maximum is nog niet bereikt.

Begroting 2019

In het laatste kwartaal van 2018 is in nauwe samenwerking met de gemeente Enschede de begroting voor 2019 vastgesteld. De begroting van ca. € 10,1 miljoen voor de wijkteams en projecten in Enschede is aangevuld met de diensten voor derden van ongeveer € 1,2 miljoen. Er is een positief resultaat van € 100.000 begroot.

Ontwikkelingen in 2018 en voor de toekomst

Het is de ambitie van de gemeente Enschede om uitvoering te geven aan de transformatieagenda. Dat doet zij binnen de wijkteams in partnerschap en in nauwe samenwerking met de SMD. Het managementteam en de transformatiecoaches sturen dit proces inhoudelijk aan vanuit een gedeelde visie op de inclusieve samenleving. Om hier uitvoering aan te kunnen geven heeft SMD afgelopen jaar voortgebouwd op het fundament dat gelegd was binnen het Kwaliteitskader Wijkcoaches Enschede (werktitel KWE). Alle onderdelen van het kennis- en kwaliteitssysteem voor SMD/Wijkteams Enschede komen hier aan de orde binnen een integraal ontwerp. Op deze wijze geven wij tevens invulling aan de professionalisering van alle medewerkers en de uiteindelijke beroepsmatige registratie van de wijkcoaches zowel binnen het SKJ (Jeugdzorg) als ook de andere domeinen van Sociaal Werk NL.

Daarnaast zijn er succesvolle experimenten met 'grootschalig luisteren' uitgevoerd en zijn per wijkteam A3 plannen opgesteld t.b.v. planning en verantwoording van SMD. In de afgelopen jaren werden diverse pilots uitgevoerd om deze verschillende elementen voor de lerende organisatie met elkaar te verbinden tot een consistent geheel. In het kader van de transformatieagenda is dit in 2018 verder geïmplementeerd. Ook op het gebied van training en scholing is een geïntegreerd aanbod ontwikkeld. Zo hebben er voor alle medewerkers in combinatie met externe partners trainingen plaatsgevonden rondom Maatwerk en thema's als ethisch handelen en schuldhulpverlening.

Binnen de wijkteams heeft SMD het leertraject 'de inclusieve stad' mede vormgegeven. Wijkcoaches kregen meer ruimte om maatwerk in te zetten met het doel inwoners beter te kunnen ondersteunen, tegen hetzelfde budget. Er zijn positieve ervaringen opgedaan in eerste instantie vanuit 1 team, zowel door de gemeente als voor de inwoners. Medewerkers bleken in staat meer flexibiliteit aan te brengen in hun werk en door onderlinge (landelijke) uitwisselingen werden goede praktijken in beeld gebracht. In 2018 is deze manier van werken ingevoerd in alle wijkteams.

Om een uniform werkproces voor de wijkteams te creëren is de toegang voor inwoners tot de SMD/Wijkteams Enschede opnieuw vormgegeven middels het ABC-team (onderdeel van de frontoffice) en de toegangsteams (op stadsdeelniveau).

Veilig Thuis Twente (VTT) is per 1 april 2018 als een zelfstandige resultaatverwoordelijke eenheid ondergebracht bij de Regio Twente in het Twentehuis.

De eerste stappen zijn gezet in de inrichting van een nieuw toekomstgericht functiehuis. In 2018 is de functiefamilie Wijkcoach ABCD ontwikkeld en geïmplementeerd. In 2019 worden naar verwachting de overige functies bij SMD en Wijkteams Enschede opnieuw beschreven en vastgesteld.

De organisatie Buurtbemiddeling is in 2018 als organisatie/project geadopteerd door de SMD. Buurtbemiddeling is een zelfstandig organisatieonderdeel binnen de SMD en ondersteunt buurtgenoten die een conflict hebben, om met elkaar in gesprek te gaan en tot een oplossing te komen. Daarvoor worden buurtbemiddelaars ingezet. Er is een convenant met de SMD afgesloten voor de uitvoering van deze activiteiten en Buurtbemiddeling is gevestigd in het hoofdkantoor van de SMD aan de Laarssingel.

De website www.onlinehulpenschede.nl is verder ontwikkeld. In 2018 is aandacht geweest voor de ontwikkeling, bewaking en het beheren van de methodiek en werkwijze van online hulpverlening. Daarnaast zijn in 2018 (met een overloop naar 2019) andere websites geïntegreerd met als doel één gezicht naar buiten te hebben. De andere websites betreffen websites voor loverboyproblematiek, complexe echtscheidingen, mantelzorg en PGGM & Co (mantelzorgcommunity). De daadwerkelijke dienstverlening vindt plaats in een beveiligde digitale omgeving.

De SMD participeert ook in de stuurgroep I-sociaal in Enschede. In dit landelijke project werken gemeenten en zorgaanbieders samen om vermeedbare administratieve lasten in het sociaal domein structureel terug te dringen.

Met de gemeente Enschede is een verwerkersovereenkomst vastgesteld in het kader van de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Financieel gezien is er opnieuw een verschuiving zichtbaar van diensten voor derden naar innovatieve diensten die in de wijkteams Enschede worden ontwikkeld. Hiervoor wordt op projectbasis financiering gevonden door de gemeente Enschede. Dit is besproken en akkoord bevonden door de Raad van Toezicht.

Risico's

Aangezien de begroting van de SMD rond 92,5% (begroting 2019) uit personele kosten bestaat, liggen de risico's voor de organisatie voornamelijk op dit terrein.

Een ander risico vormt de grote verbinding van de SMD organisatie aan slechts één enkele opdrachtgever. Dit risico is zoveel mogelijk ondervangen door afspraken te maken met de gemeente Enschede over een passende bovengrens voor het eigen vermogen (egalisereserve) en het dragen van risico's als ziekteverzuim. Hiermee wordt recht gedaan aan het verzoek van de Raad van Toezicht van de SMD. De risico's van uitvoering worden door de SMD en gemeente Enschede samen gedragen.

Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

Er zijn in 2019 geen subsidieaanvragen gedaan die nog niet in de begroting waren opgenomen.

Enschede, 14 maart 2019
R.G.B. Bouwman
Directeur-bestuurder a.i.

1. Balans per 31 december 2018

Na resultaatbestemming

	<u>31 december 2018</u>		<u>31 december 2017</u>	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Verbouwing	7 246		9 332	
Kantoorinrichting	13 427		14 705	
Computerapparatuur	6 363		8 467	
		27 036		32 504
Financiële vaste activa				
Vorderingen op lange termijn		58 988		-
VLOTTENDE ACTIVA				
Kortlopende vorderingen				
Debiteuren	149 790		8 596	
Overige vorderingen en overlopende activa	96 768		260 603	
		246 558		269 199
Liquide middelen				
		2 883 148		1 976 839
		3 215 730		2 278 542

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Bestemmingsreserves	-		30 820	
Egalisatiereserve Enschede	1 098 545		873 670	
Egalisatiereserve Derden	172 468		164 859	
		1 271 013		1 069 349
VOORZIENINGEN				
Voorziening loopbaanbudget	199 067		164 591	
		199 067		164 591
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Crediteuren	55 154		65 840	
Belastingen en premies				
sociale verzekeringen en pensioenen	18 063		4 777	
Vooruitontvangen subsidies	937 579		283 530	
Overige schulden en overlopende passiva	734 854		690 455	
		1 745 650		1 044 602
		3 215 730		2 278 542

2. Staat van baten en lasten over 2018

	2018		Begroting 2018		2017	
	€	%	€	%	€	%
BATEN						
Subsidies	9 067 198	90,8	9 804 180	93,3	8 583 312	90,2
Rente	798	-	2 000	-	2 434	-
Specifieke diensten en overige baten	922 391	9,2	700 000	6,7	926 606	9,7
Totale baten	9 990 387	100,0	10 506 180	100,0	9 512 352	100,0
LASTEN						
Personeelskosten	8 965 230	89,7	9 802 940	93,3	8 719 034	91,7
Afschrijvingen	10 037	0,1	10 000	0,1	9 620	0,1
Overige bedrijfskosten	813 456	8,1	800 590	7,6	764 695	8,0
Totale lasten	9 788 723	98,0	10 613 530	101,0	9 493 350	99,8
Exploitatieresultaat	201 664	2,0	(107 350)	(1,0)	19 002	0,2

Resultaatbestemming

De directie stelt voor het positieve exploitatiesaldo over 2018 van € 201.664 als volgt te bestemmen.
Dit is reeds verwerkt in het jaarrapport 2018.

	2018	2017
	€	€
<i>Resultaatbestemming:</i>		
Positief exploitatiesaldo	201 664	19 002
Onttrekking bestemmingsreserve Expeditie Enschede	26 754	(30 820)
Toevoeging egaliseringsreserve gemeente Enschede	(220 809)	-
Onttrekking egaliseringsreserve gemeente Enschede	-	147 170
Toevoeging egaliseringsreserve Derden	(7 609)	(135 352)
Resultaat na bestemming	-	-

3. Kasstroomoverzicht

Het kasstroom is opgesteld volgens de directe methode

	<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Gemeente Enschede				
Reguliere en incidentele subsidies	9 738 500		8 635 700	
Specifieke diensten en projecten	1 026 548		938 749	
	<hr/>		<hr/>	
Totale ontvangsten	10 765 048		9 574 449	
Betalingen leveranciers en lonen en salarissen	(9 854 171)		(9 935 116)	
	<hr/>		<hr/>	
Kasstroom uit operationele activiteiten	910 877		(360 667)	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	(4 568)		(20 172)	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<hr/> (4 568)		<hr/> (20 172)	
	<hr/>		<hr/>	
Mutatie liquide middelen	906 309		(380 839)	
	<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>	
Samenstelling geldmiddelen				
Beginstand liquide middelen op 1 januari	1 976 839		2 357 678	
Mutatie liquide middelen	906 309		(380 839)	
	<hr/>		<hr/>	
Eindstand liquide middelen per 31 december	<hr/> 2 883 148		<hr/> 1 976 839	
	<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>	

4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

KvK-nummer: 41031425

Rechtsvorm: Stichting

Statutaire naam: Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen

Statutaire zetel: Enschede

Feitelijk vestigingsadres: Laaressingel 61, 7514 EL Enschede

De activiteiten van de stichting bestaan uit uitvoeren van algemeen maatschappelijk werk in de regio Twente.

ALGEMEEN

De jaarrekening 2018 is opgesteld conform richtlijn RJK C1. De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Subsidies en opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Bepaling exploitatiesaldo

Het exploitatiesaldo wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Baten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar, zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Personeelskosten

De pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen uit deze regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan.

Ultimo 2018 (en 2017) waren er geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van de pensioenuitvoerder bedraagt 97,5% per december 2018

Toerekening kosten

Bij de verdeling van de kosten over de reguliere subsidiebudgetten van de gemeente Enschede en over de overige inkomsten voor specifieke projecten en diensten:

- zijn de direct toe te wijzen kosten ten laste van het betreffende budget gebracht;
- wordt een verdeelsleutel gehanteerd voor de indirecte kosten.

Uitgangspunt voor deze verdeelsleutel is een verdeling naar rato over de gerealiseerde subsidie- en overige baten tussen de gemeente Enschede en de overige opdrachtgevers.

GRONDSLAGEN VOOR DE KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

5. Toelichting op de balans per 31 december 2018

Materiële vaste activa

	<u>Verbouwing</u> €	<u>Kantoor- inrichting</u> €	<u>Computer- apparatuur</u> €	<u>Totaal</u> €
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>				
Aanschaffingswaarde	32 760	48 866	10 522	92 148
Cumulatieve afschrijvingen	(23 428)	(34 161)	(2 055)	(59 644)
	<u>9 332</u>	<u>14 705</u>	<u>8 467</u>	<u>32 504</u>
<i>Mutaties</i>				
Investeringen	-	4 568	-	4 568
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	(2 086)	(5 846)	(2 104)	(10 036)
	<u>(2 086)</u>	<u>(1 278)</u>	<u>(2 104)</u>	<u>(5 468)</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>				
Aanschaffingswaarde	32 760	53 434	10 522	96 716
Cumulatieve afschrijvingen	(25 514)	(40 007)	(4 159)	(69 680)
	<u>7 246</u>	<u>13 427</u>	<u>6 363</u>	<u>27 036</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>				
Verbouwingen				10
Kantoorinrichting				20
Computerapparatuur				20

Financiële vaste activa

	<u>31-12-2018</u> €	<u>31-12-2017</u> €
Vorderingen op lange termijn		
Compensatieregeling UWV transitievergoeding arbeidongeschikten	58 988	-

Werkgevers krijgen vanaf 1 april 2020 compensatie voor de transitievergoeding die zij moeten betalen als zij een langdurig zieke werknemer ontslaan. De compensatieregeling werkt terug tot en met 1 juli 2015.

Vlottende activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	149 790	8 596
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-
	<u>149 790</u>	<u>8 596</u>

Van het ultimo 2018 uitstaande debiteurensaldo is, op € 100 na, alles ontvangen in het eerste kwartaal 2019.
Een voorziening wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Te ontvangen subsidies

Er zijn geen subsidies meer te ontvangen over voorgaande jaren.

-	-
<u>-</u>	<u>-</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te factureren omzet	56 670	118 269
MWNWT Veilig Thuis Twente samenwerking	-	68 555
Vooruitbetaalde kosten	23 906	39 339
Pensioenpremies	-	13 499
Ziektewetuitkeringen UWV	7 420	-
Vorderingen op leveranciers	4 405	5 755
Oranjefonds Budgetmaatjes	-	5 000
Waarborgsom Wesselerbrink	3 479	3 479
Zon MW Mantelzorgondersteuning	-	3 000
Rente	798	2 434
Overige	90	1 273
	<u>96 768</u>	<u>260 603</u>

Liquide middelen

Kas	1 232	818
Banken	2 881 916	1 976 021
	<u>2 883 148</u>	<u>1 976 839</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

5. Toelichting op de balans per 31 december 2018

Eigen vermogen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Bestemmingsreserve Expeditie Enschede		
Stand per 1 januari	30 820	-
Dotatie	-	30 820
Onttrekking	(26 754)	-
Vrijval ten gunste van egaliseringsreserve Gemeente Enschede	(4 066)	-
	<u> </u>	<u> </u>
Stand einde boekjaar	-	30 820
	<u> </u>	<u> </u>

De directeur-bestuurder heeft een bestemmingsreserve gevormd voor de eigen bijdrage van SMD aan het project Expeditie Enschede.

Egaliseringsreserve Gemeente Enschede

Stand per 1 januari	873 670	1 020 840
Dotatie als gevolg van vrijval bestemmingsreserve Expeditie Enschede	4 066	-
Onttrekking	-	(30 820)
Verdeeld uit resultaatbestemming	220 809	(116 350)
	<u> </u>	<u> </u>
Stand einde boekjaar	1 098 545	873 670
	<u> </u>	<u> </u>

De egaliseringsreserve gemeente Enschede kan alleen aangewend worden voor activiteiten uitgevoerd voor de gemeente Enschede. De aard en omvang van deze activiteiten wordt echter bepaald door de SMD E-H. In een brief van de gemeente Enschede d.d. 22 juni 2017 wordt beschreven dat over een onttrekking aan deze reserve de gemeente geïnformeerd wil worden vóór het opstellen van de jaarrekening. Voor het opbouwen van een egaliseringsreserve voor de gemeente Enschede is in onderling overleg een plafond vastgesteld van € 1.100.000.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Egaliseringsreserve Derden		
Stand per 1 januari	164 859	29 507
Dotatie	-	-
Onttrekking	-	-
Verdeeld uit resultaatbestemming	7 609	135 352
	<u> </u>	<u> </u>
Stand einde boekjaar	172 468	164 859
	<u> </u>	<u> </u>

Vorzieningen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Voorziening loopbaanbudget		
Stand per 1 januari	164 591	121 408
Dotatie	103 899	96 182
Onttrekking	(69 423)	(52 999)
	<hr/>	<hr/>
Stand einde boekjaar	199 067	164 591
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Schulden aan leveranciers		
Crediteuren	55 154	65 840
	<hr/>	<hr/>
	55 154	65 840
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Belastingen en premies sociale verzekeringen en pensioenen

Loonheffing	-	4 226
Omzetbelasting	13 028	551
Pensioenpremies	5 035	-
	<hr/>	<hr/>
	18 063	4 777
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Vooruitontvangen subsidies

Verbreding innovatieve aanpak	697 990	-
Verwijzingen Gecertificeerde Instellingen	133 333	-
Aanpak Loverboysproblematiek	48 754	36 428
Aanpak schoolverzuim	-	23 125
Coördinatie Doorstroomwoningen	31 108	-
Complexe Echtscheiding	26 394	95 037
Preventie Loverboysproblematiek	-	65 967
Expeditie Enschede	-	41 214
Implementatie KIES	-	17 273
Mantelzorgondersteuning	-	4 486
	<hr/>	<hr/>
	937 579	283 530
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiegeldverplichting	274 849	278 018
Reservering vakantie- en overuren	204 271	208 075
Uit te voeren primair onderwijsproject	63 000	-
Te besteden partnerbijdragen Buurtbemiddeling	59 921	-
Personeelskosten	40 000	53 056
Vooruitgefactureerde bedragen derden	20 597	48 417
Terug te betalen Gem. Enschede Coach053	-	42 344
Accountants- en administratiekosten	14 520	22 506
Terug te betalen Implementatie KIES	17 253	-
Kosten inhuur derden	14 183	10 067
Projectkosten	11 083	16 219
Fondsen derden	4 135	4 069
Overige schulden	11 042	7 683
	<u>734 854</u>	<u>690 455</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Meerjarige financiële verplichtingen

Huurverplichtingen onroerend goed

Het jaarbedrag van met derden aangegane huurverplichtingen inzake onroerend goed bedraagt € 100.200.
De resterende looptijd van de twee huurverplichtingen varieert van enkele maanden tot en met drie jaren.

Bankgaranties

Per 31 december 2018 lopen bankgaranties tot een bedrag van € 9.300 voor verplichtingen inzake huur van onroerend goed.

Huurverplichting inventaris

Het jaarbedrag van met derden aangegane huurverplichtingen inzake inventaris bedraagt € 13.600 (copiers € 11.000; containers € 2.100; koffiemachines € 500).

Licentiekosten

Voor de licentiekosten inzake het kwaliteitskader bestaat een meerjarige verplichting van € 136.125, waarvan € 54.450 in 2019 voldaan dient te worden.

Voor de licentie inzake het mantelzorgplatform bestaat een financiële verplichting voor 2019 ter grootte van € 22.230.

Meerjarige financiële rechten

Personeelskosten

De gemeente Enschede staat garant voor verplichtingen uit hoofde van personeel van SMD Enschede-Haaksbergen dat werkzaam is voor de activiteiten binnen het samenwerkingsverband met de gemeente Enschede. Indien sprake zou zijn van het staken van deze activiteiten, kan SMD Enschede-Haaksbergen gebruik maken van dit recht.

6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

	Datum	Wijkteams Enschede €	Projecten Enschede €	Diensten Derden €	Totaal €
Subsidiebeschikking					
S01 1600051776 - KIES	11-07-16		20		20
S02 1600051777 - LVB-M	12-07-16		68 455		68 455
S03 1600051775 - EXP	14-07-16		41 214		41 214
S04 1600092140 - LVB-P	14-11-16		25 186		25 186
S05 1600110261 - CES	20-12-16		68 643		68 643
S06 1800019339 - TFM	19-04-18		119 902		119 902
S07 1800019341 - WTE	19-04-18	8 582 611			8 582 611
S08 1800067339 - VGI	07-08-18		66 667		66 667
S09 1800067340 - WST	07-08-18		94 500		94 500
Subtotaal subsidies		8 582 611	484 587	-	9 067 198
Specifieke diensten					
Schoolmaatschappelijk werk				158 206	158 206
Regieteam Integratie				139 425	139 425
GGZ huisartsen				132 005	132 005
Kameleon				94 500	94 500
KamerRaad				83 912	83 912
DCW				57 213	57 213
Groepswerk Huiselijk Geweld				28 737	28 737
Fonds Bijzondere Noden				26 937	26 937
Code Rood				14 700	14 700
Veilig Thuis Twente				13 680	13 680
Nazorg Tijdelijk Huisverbod				10 875	10 875
BRAM				5 625	5 625
Overige diensten				31 570	31 570
Subtotaal specifieke diensten		-	-	797 385	797 385
Overige baten					
Partnerbijdragen Buurtbemiddeling				42 801	42 801
Baten vorig boekjaar				31 500	31 500
Projectinzet TOP Gemeente Enschede				17 229	17 229
Doorbelastingen			18 000	10 800	28 800
Bijdragen derden			4 676		4 676
Subtotaal overige baten		-	22 676	102 330	125 006
Rentebaten					
		-	-	798	798
Totale baten		8 582 611	507 263	900 513	9 990 387

Met uitzondering van S07 zijn de subsidies incidenteel van aard.

Werkelijke en geraamde baten 2018

Het verschil van € 515.794 tussen de € 10.506.180 aan begrote baten 2018 en de € 9.990.387 aan gerealiseerde baten is toe te schrijven aan een mix van factoren. De transformatiesubsidie (S06) kon minder worden ingezet dan verwacht vanwege capaciteitsproblemen. Hierdoor is een groot deel van deze subsidies nog niet besteed. De opbrengsten derden blijken achteraf te voorzichtig geschat en komen uit op een niveau dat vergelijkbaar is met 2017.

Lasten

	Wijkteams Enschede	Projecten Enschede	Diensten Derden	Overhead	Totaal
	€	€	€	€	€
Personeelskosten	7 174 723	417 356	840 804	72 564	8 505 447
Overige personeelskosten	412 161	960	3 917	42 745	459 783
Afschrijvingen	3 388	-	-	6 649	10 037
Huisvestingskosten	53 006	-	-	70 049	123 055
Organisatiekosten	66 310	-	1 792	225 812	293 914
Projectkosten	272 056	115 701	8 730	-	396 487
	7 981 644	534 017	855 243	417 819	9 788 723
Doorberekende overhead					
Personeelskosten	66 023	-	6 541	(72 564)	-
Overige personeelskosten	38 892	-	3 853	(42 745)	-
Afschrijvingen	6 050	-	599	(6 649)	-
Huisvestingskosten	63 735	-	6 314	(70 049)	-
Organisatiekosten	205 458	-	20 354	(225 812)	-
	380 158	-	37 661	(417 819)	-
Totale lasten	8 361 802	534 017	892 904	-	9 788 723
Resultaat	220 809	(26 754)	7 609	-	201 664

De toerekening van de overhead vindt plaats naar rato van de gerealiseerde subsidie- en overige baten:

Wijkteams Enschede	90,99%
Diensten voor Derden	9,01%

Verantwoording subsidies Gemeente Enschede

Dit onderdeel van de toelichting heeft uitsluitend betrekking op de subsidies van de Gemeente Enschede wegens een vernieuwde subsidieverordening.

S01 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1600051776
Datum beschikking:	11-07-16
Omschrijving:	Implementatie KIES
Looptijd:	01-01-2016 t/m 31-07-2018
Beschikt bedrag:	68 400
Ontvangen voorschotten:	68 400
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Terug te betalen na 31-12-2018	17 253

	<u>Begroot totaal</u>	<u>Real. t/m 2017</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie totaal</u>	<u>Verschil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	68 400	51 127	20	51 147	(17 253)
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	41 400	11 400	-	11 400	(30 000)
Overige personeelskosten	27 000	37 879	-	37 879	10 879
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	-	1 848	20	1 868	1 868
Overhead		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	-	-	-	-	-

S02 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1600051777
Datum beschikking:	12-07-16
Omschrijving:	Meldpunt Loverboyproblematiek
Looptijd:	01-07-2016 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	145 000
Ontvangen voorschotten:	145 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	<u>Begroot totaal</u>	<u>Real. t/m 2017</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie totaal</u>	<u>Verschil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	145 000	108 572	68 455	177 027	32 027
Specifieke diensten	-	-	2 776	2 776	2 776
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	145 000	108 572	70 060	178 632	33 632
Overige personeelskosten	-	-	590	590	590
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	-	-	581	581	581
Overhead		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	-	-	-	-	-

Per 2019 worden Meldpunt en Preventie Loverboys samengevoegd. Het overschot ad € 40.781 bij Preventie is voor een bedrag van € 32.027 gebruikt ter dekking van een tekort bij het Meldpunt. Het restant ad € 8.754 wordt toegevoegd aan de middelen van het nieuwe project Aanpak Loverboysproblematiek 2019.

S03 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1600051775
Datum beschikking:	14-07-16
Omschrijving:	Expeditie Enschede
Looptijd:	15-02-2016 t/m 30-06-2018
Beschikt bedrag:	400 000
Ontvangen voorschotten:	400 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	<u>Begroot totaal</u>	<u>Real. t/m 2017</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie totaal</u>	<u>Vershil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	400 000	358 786	41 214	400 000	-
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	350 140	269 410	29 742	299 152	(50 988)
Overige personeelskosten	-	-	-	-	-
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	80 680	89 376	38 226	127 602	46 922
Overhead		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	(30 820)	-	(26 754)	(26 754)	4 066

De bestemmingsreserve Expeditie Enschede à € 30.820 is toereikend om het negatieve projectresultaat te dekken.

S04 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1600092140
Datum beschikking:	14-11-16
Omschrijving:	Preventie Loverboyproblematiek
Looptijd:	01-07-2016 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	100 000
Ontvangen voorschotten:	100 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	<u>Begroot totaal</u>	<u>Real. t/m 2017</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie totaal</u>	<u>Vershil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	100 000	34 033	25 186	59 219	(40 781)
Specifieke diensten	-	-	1 900	1 900	1 900
Overige opbrengsten	-	763	-	763	763
Personeelskosten	90 000	17 029	23 693	40 722	(49 278)
Overige personeelskosten	-	1 200	-	1 200	1 200
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	10 000	16 567	3 393	19 960	9 960
Overhead		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	-	-	-	-	-

Per 2019 worden Meldpunt en Preventie Loverboys samengevoegd. Het overschot ad € 40.781 bij Preventie is voor een bedrag van € 32.027 gebruikt ter dekking van een tekort bij het Meldpunt. Het restant ad € 8.754 wordt toegevoegd aan de middelen van het nieuwe project Aanpak Loverboysproblematiek 2019.

S05 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1600110261
Datum beschikking:	20-12-16
Omschrijving:	Complexe Echtscheidingssituaties
Looptijd:	01-11-2016 t/m 31-12-2019
Beschikt bedrag:	131 000
Ontvangen voorschotten:	131 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	26 394
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	26 394

	<u>Begroot totaal</u>	<u>Real. t/m 2017</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie totaal</u>	<u>Vershil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	131 000	35 963	68 643	104 606	(26 394)
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	90 000	35 625	43 191	78 816	(11 184)
Overige personeelskosten	-	-	85	85	85
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	41 000	338	25 367	25 705	(15 295)
Overhead				Toegerekend bij Wijkteams Enschede	
Resultaat	-	-	-	-	-

S06 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1800019339
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	Transformatie: VIA - Verbreding Innovatieve Aanpak
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2019
Beschikt bedrag:	800 000
Ontvangen voorschotten:	800 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	697 990
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	697 990

	<u>Begroot totaal</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Vershil (R-B)</u>
	€	€	€
Subsidie	800 000	98 489	(701 511)
Specifieke diensten	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-
Personeelskosten	720 000	50 400	(669 600)
Overige personeelskosten	-	-	-
Afschrijvingskosten	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-
Projectkosten	80 000	48 089	(31 911)
Overhead			Toegerekend bij Wijkteams Enschede
Resultaat	-	-	-

S06 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1800019339
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	Transformatie: KAS - kassabonnen
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2019
Beschikt bedrag:	-
Ontvangen voorschotten:	-
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	Begroot totaal	Realisatie 2018	Vershil (R-B)
	€	€	€
Subsidie	-	3 521	3 521
Specifieke diensten	-	-	-
Overige opbrengsten	-	18 000	18 000
Personeelskosten	-	21 422	21 422
Overige personeelskosten	-	99	99
Afschrijvingskosten	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-
Projectkosten	-	-	-
Overhead			
	Toegerekend bij Wijkteams Enschede		
Resultaat	-	-	-

S06 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1800019339
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	Transformatie: CDW - Coördinatie Doorstroom Woningen
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2019
Beschikt bedrag:	49 000
Ontvangen voorschotten:	-
Nog te besteden na 31-12-2018:	31 108
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	31 108

	Begroot totaal	Realisatie 2018	Vershil (R-B)
	€	€	€
Subsidie	49 000	17 892	(31 108)
Specifieke diensten	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-
Personeelskosten	49 000	17 813	(31 187)
Overige personeelskosten	-	54	54
Afschrijvingskosten	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-
Projectkosten	-	25	25
Overhead			
	Toegerekend bij Wijkteams Enschede		
Resultaat	-	-	-

S07 Structurele subsidie

Nummer beschikking:	1800019341
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	WTE - Wijkteams Enschede
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	7 800 000
Ontvangen voorschotten:	7 800 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	(43 175)
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	<u>Begroot 2017</u>	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroot 2018</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Vershil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	7 800 000	7 800 000	7 800 000	7 843 175	43 175
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	7 460 600	7 003 992	6 685 128	6 772 244	87 116
Overige personeelskosten	278 500	281 805	272 500	310 757	38 257
Afschrijvingskosten	-	2 904	-	3 251	3 251
Huisvestingskosten	60 900	58 094	60 900	53 006	(7 894)
Organisatiekosten	-	78 149	300 424	66 310	(234 114)
Projectkosten	-	1 007	-	-	-
Overhead	-	481 379	481 048	380 158	(100 890)
Resultaat	-	(107 331)	-	257 449	257 449

S07 Structurele subsidie

Nummer beschikking:	1800019341
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	WTE: scholingsprogramma
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	100 000
Ontvangen voorschotten:	100 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	379
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	<u>Begroot 2017</u>	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroot 2018</u>	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Vershil (R-B)</u>
	€	€	€	€	€
Subsidie	100 000	100 000	100 000	99 621	(379)
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	-	-	-	-	-
Overige personeelskosten	100 000	109 019	100 000	99 621	(379)
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	-	-	-	-	-
Overhead		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	-	(9 019)	-	-	-

S07 Structurele subsidie

Nummer beschikking:	1800019341
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	WTE: ASV - Aanpak schoolverzuim
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	70 000
Ontvangen voorschotten:	70 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	43 175
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	43 175

	Begroot 2017	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018	Vershil (R-B)
	€	€	€	€	€
Subsidie	70 000	46 875	70 000	49 950	(20 050)
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	70 000	46 875	70 000	49 950	(20 050)
Overige personeelskosten	-	-	-	-	-
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	-	-	-	-	-
Overhead					
		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	-	-	-	-	-

Met ingang van 2018 is Aanpak schoolverzuim regulier onderdeel van het wijkteamwerk geworden. Een aparte verantwoording wordt door de gemeente Enschede niet meer noodzakelijk geacht. Dit betekent ook dat de te besteden restsubsidie voor dit project vrijvalt in het resultaat van 2018.

S07 Structurele subsidie

Nummer beschikking:	1800019341
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	WTE: MZO - Mantelzorgondersteuning
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	285 000
Ontvangen voorschotten:	285 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	Begroot 2017	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018	Vershil (R-B)
	€	€	€	€	€
Subsidie	285 000	280 514	285 000	289 486	4 486
Specifieke diensten	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	140 000	171 150	140 000	197 640	57 640
Overige personeelskosten	-	-	-	-	-
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-	-	-
Projectkosten	145 000	109 364	145 000	101 403	(43 597)
Overhead					
		Toegerekend bij Wijkteams Enschede			
Resultaat	-	-	-	(9 557)	(9 557)

S07 Structurele subsidie

Nummer beschikking:	1800019341
Datum beschikking:	19-04-18
Omschrijving:	WTE: KWE - Kwaliteitskader Wijkteams Enschede
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Beschikt bedrag:	300 000
Ontvangen voorschotten:	300 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	-
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	Begroot	Realisatie 2018	Verschil (R-B)
	€	€	€
Subsidie	300 000	300 379	379
Specifieke diensten	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-
Personeelskosten	120 000	154 889	34 889
Overige personeelskosten	5 000	1 783	(3 217)
Afschrijvingskosten	-	137	137
Huisvestingskosten	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-
Projectkosten	175 000	170 653	(4 347)
Overhead			
		Toegerekend bij Wijkteams Enschede	
Resultaat	-	(27 083)	(27 083)

S08 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1800067339
Datum beschikking:	07-08-18
Omschrijving:	VGI - Verwijzingen gecertificeerde instellingen
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2019
Beschikt bedrag:	200 000
Ontvangen voorschotten:	200 000
Nog te besteden na 31-12-2018:	133 333
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	-
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	133 333

	Begroot	Realisatie 2018	Verschil (R-B)
	€	€	€
Subsidie	66 667	66 667	-
Specifieke diensten	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-
Personeelskosten	66 667	66 667	-
Overige personeelskosten	-	-	-
Afschrijvingskosten	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-
Projectkosten	-	-	-
Overhead			
		Toegerekend bij Wijkteams Enschede	
Resultaat	-	-	-

S09 Incidentele projectsubsidie

Nummer beschikking:	1800067340
Datum beschikking:	07-08-18
Omschrijving:	WST - WoonStAP
Looptijd:	01-01-2018 t/m 31-12-2019
Beschikt bedrag:	189 000
Ontvangen voorschotten:	94 500
Nog te besteden na 31-12-2018:	94 500
Nog te ontvangen na 31-12-2018:	94 500
Per saldo vooruit ontvangen op 31-12-2018:	-

	Begroot	Realisatie 2018	Vershil (R-B)
	€	€	€
Subsidie	94 500	94 500	-
Specifieke diensten	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-
Personeelskosten	94 500	94 368	(132)
Overige personeelskosten	-	132	132
Afschrijvingskosten	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-
Organisatiekosten	-	-	-
Projectkosten	-	-	-
Overhead	-	-	-
	Toegerekend bij Wijkteams Enschede		
Resultaat	-	-	-

Vergoeding Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2018 in totaal € 16.500 ontvangen aan vergoedingen. In 2017 was dit € 15.000.

Naam	R.G. Becking		J.G.M.M. Lotgerink	
	Lid		Voorzitter	
Jaar	2018	2017	2018	2017
Periode	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2017
Structurele beloning	€ 3 000	€ 2 950	€ 4 500	€ 4 450
Incidentele beloning	-	-	-	-
Totale beloning	€ 3 000	€ 2 950	€ 4 500	€ 4 450
Toepasselijk WNT-maximum	€ 18 900	€ 18 100	€ 28 350	€ 27 150

Naam	J.H. Nijman-Reints		L. Scharenborg	
	Lid		Lid	
Jaar	2018	2017	2018	2017
Periode	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2017
Structurele beloning	€ 3 000	€ 2 950	€ 3 000	€ 2 950
Incidentele beloning	-	-	-	-
Totale beloning	€ 3 000	€ 2 950	€ 3 000	€ 2 950
Toepasselijk WNT-maximum	€ 18 900	€ 18 100	€ 18 900	€ 18 100

Naam	J.P. Verkade-Raven	
	Lid	
Jaar	2018	2017
Periode	Jaar 2018	mei-dec 2017
Structurele beloning	€ 3 000	€ 1 700
Incidentele beloning	-	-
Totale beloning	€ 3 000	€ 1 700
Toepasselijk WNT-maximum	€ 18 900	€ 18 100

De directeur-bestuurder heeft in 2018 in totaal € 131.132 ontvangen.
 De totale beloning aan directeur-bestuurder in 2017 was € 120.815.

Beloning directeur-bestuurder

Naam instelling	Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen	
Adres	Laaressingel 61	
Postcode en plaats	7514 EL Enschede	
Contactpersoon	M.L. van der Duin	
Telefoon	06-57681934	
E-mail	m.van.der.duin@smd.nu	
Naam	M.J.B. Nossin	
Functie	directeur-bestuurder	
Dienstbetrekking	Ja	
	2018	2017
Duur dienstverband	januari t/m december 2018	januari t/m december 2017
Omvang dienstverband (in fte)	0,87	0,96
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning	€ 115 818	€ 109 719
Belastbare vergoedingen	€ 4 927	-
Beloning betaalbaar op termijn	€ 10 387	€ 11 096
Totaal bezoldiging	€ 131 132	€ 120 815
Toepasselijk WNT-maximum	€ 165 218	€ 174 157
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging plaatsvervangend bestuurders

Beloning plaatsvervangend directeur-bestuurder

Naam instelling	Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen	
Adres	Laaressingel 61	
Postcode en plaats	7514 EL Enschede	
Contactpersoon	M.L. van der Duin	
Telefoon	06-57681934	
E-mail	m.van.der.duin@smd.nu	
Naam	J.J.Vos	
Functie	waarnemend directeur-bestuurder	
Dienstbetrekking	Nee	
	2018	2017
Duur dienstverband	1 januari tot 1 maart 2018	8 t/m 31 december 2017
Omvang dienstverband (in fte)	0,56	0,56
Gewezen topfunctionaris	ja	nee
Bezoldiging		
Beloning	€ 21 840	€ 8 320
Belastbare vergoedingen	-	-
Beloning betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging	€ 21 840	€ 8 320
Toepasselijk WNT-maximum	€ 30 567	€ 24 500
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Beloning topfunctionaris 2018

Naam instelling Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen
 Adres Laaressingel 61
 Postcode en plaats 7514 EL Enschede
 Contactpersoon M.L. van der Duin
 Telefoon 06-57681934
 E-mail m.van.der.duin@smd.nu
 Naam M.J. van de Blankevoort
 Functie wijkteammanager, vervangend directeur-bestuurder
 Dienstbetrekking Ja

	2018	2017
Duur dienstverband	januari t/m december 2018	16 januari t/m december 2017
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning	€ 75 629	€ 71 143
Belastbare vergoedingen	-	-
Beloning betaalbaar op termijn	€ 7 993	€ 7 433
Totaal bezoldiging	€ 83 622	€ 78 576
Toepasselijk WNT-maximum	€ 189 000	€ 173 458
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Beloning topfunctionaris 2018

Naam instelling Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen
 Adres Laaressingel 61
 Postcode en plaats 7514 EL Enschede
 Contactpersoon M.L. van der Duin
 Telefoon 06-57681934
 E-mail m.van.der.duin@smd.nu
 Naam S.J. Meijer
 Functie wijkteammanager, vervangend directeur-bestuurder
 Dienstbetrekking Ja

	2018	2017
Duur dienstverband	januari t/m december 2018	15 november t/m december 2017
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning	€ 75 629	€ 9 273
Belastbare vergoedingen	-	-
Beloning betaalbaar op termijn	€ 7 993	€ 970
Totaal bezoldiging	€ 83 622	€ 10 242
Toepasselijk WNT-maximum	€ 189 000	€ 22 625
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Baten in Natura

De wijkteams Enschede zijn een samenwerkingsverband waarin de gemeente Enschede en de SMD E-H samenwerken met als doel om vanuit die samenwerking een aantal taken uit te voeren ten behoeve van de inwoners van Enschede. Beide partijen stellen daartoe mensen en middelen ter beschikking aan wijkteams Enschede. De gemeente Enschede heeft op zich genomen om onder andere de automatiseringsapparatuur ter beschikking te stellen. Vanuit deze visie is het dus niet zo dat de gemeente Enschede middelen ter beschikking stelt aan de SMD E-H, maar dat ze die ter beschikking stelt aan wijkteams Enschede.

Werkelijk en geraamde kosten 2018

	Werkelijk	Begroting	Verschil
	€	€	€
Lasten			
Personeelskosten	8 965 230	9 802 940	(837 710)
Afschrijvingen	10 037	10 000	37
Huisvestingskosten	123 055	125 300	(2 245)
Organisatiekosten	293 914	325 000	(31 086)
Projectkosten	396 487	350 290	46 197
	<u>9 788 723</u>	<u>10 613 530</u>	<u>(824 807)</u>

Het aantal fte per 31 december 2018 bedraagt 122,8 (2017:131,1).

Hieronder volgt per kostensoort een korte toelichting op het verschil tussen de werkelijke en geraamde lasten 2018

Personeelskosten:

Het verschil kan vooral worden verklaard uit verloop, de ontwikkeling in het aantal formatieplaatsen en de vacaturestop. Er is vooral minder personeel ingezet dan aanvankelijk werd begroot. Regelingen met betrekking tot verlof drukken de kosten. Daarnaast is zijn er vergoedingen ontvangen uit hoofde van regelingen met betrekking tot ziekte. Waar mogelijk is verzuim opgevangen door extern personeel in te huren hierdoor zijn de overige personeelskosten hoger uitgevallen dan begroot. Van wege de krappe arbeidsmarkt is het vinden van vervanging bij verzuim echter niet altijd mogelijk geweest.

Overige bedrijfskosten

Er is geen afwijking van betekenis.

Organisatiekosten

De kosten van automatisering en telefonie vielen lager uit dan begroot. Dit gold ook voor documentatie en advies.

Projectkosten

De toename in de projectkosten wordt met name veroorzaakt door hogere projectbestedingen in het kader van het project Expeditie Enschede. De werkelijke projectkosten voor dit project zijn uiteindelijk € 46.922 hoger uitgevallen dan begroot.

Subsidievoorwaarden en -afrekeningen

De subsidies 2018 van de gemeente Enschede zijn verstrekt middels een beschikking waarin onder meer is opgenomen aan welke prestatievoorwaarden voldaan moet worden. Over de voorliggende jaren tot en met 2017 zijn definitieve subsidieafrekeningen van de gemeente Enschede ontvangen.

Verklaring BTW-belastbaarheid subsidies

De in deze jaarrekening (en in tussentijdse rapportages) verantwoorde subsidies zijn inclusief eventuele verschuldigde BTW. Tot en met 2018 werd administratieve ondersteuning gefactureerd aan de gemeente Enschede waarvoor BTW-afdracht plaats heeft gevonden.

Ondertekening directie-bestuurder voor akkoord

Enschede, d.d. 14 maart 2019

R.G.B. Bouwman
Directeur-bestuurder a.i.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling resultaatbestemming

Op grond van artikel 9 lid 4 van de statuten van de stichting d.d. 4 november 2009 wordt het resultaat bestemd door de directeur van de stichting.

Artikel 9 lid 4 luidt :

‘Door de directie wordt binnen 4 maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten van de stichting opgemaakt, op papier gesteld.’

6. Uitsplitsing budget SVO op basis van Kostencentrumtype

Péridium 31 december 2018

	Overhead		Wijkeams Enschede totaal				Transformatie/Transitie				Projectsubsidies				Diensten delen	Totaal		
	Totaal	WTE	WTE	ASV	MZO	KVE	KWVE	CDV	KAS	VGI	VVA	CES	EXP	KIES			LVB-M**	LVB-M**
Baten																		
Structurele subsidie			7.843.175	49.950	269.486	99.621												
Overhead																		
Overhead op basis van kwaliteitsindex																		
Overhead op basis van transformatiecentra																		
Projectsubsidies																		
Diensten voor bedrijven																		
Rente																		
Schuldendienst			7.843.175	49.950	269.486	99.621												
Verdeling		90,99%																
Leiden																		
Sakerechten	46.138	41.979	7.602.845															
Doortelende zakerechten			976.944	49.950	197.640													
Induur diensten	26.026	24.041	146.343															
Overige personeelskosten	42.745	38.692	3.559															
Huysingskosten	70.049	63.735	6.314															
Afzettingen	6.649	6.050	599															
Organisatiekosten	225.812	205.458	66.310															
Projectkosten																		
Overige projectkosten																		
Doortelende overhead	-417.819	-380.158	380.158															
Schuldaflossing																		
Verdeling		80,99%																
Resultaat	0	0	257.449	0	-4.557	0	-27.633	0	0	0	0	0	-26.754	0	0	0	0	
Bereikbaar subsidiebegroting 2018			7.890.000	70.000	265.000	100.000												
Bereikbaar subsidiebegroting 2017				23.125	4.488													
Gesamt SVO personeel			100,65%	99,64%	100,60%	99,65%	100,13%	73,03%		0,00%	12,31%	72,23%	100,00%	0,12%	487,92%	99,48%	100,00%	

De kostenrekening gemiddeld is afgeleid berekend door de gemeente Enschede op 6 maart 2018 en wordt als verplichting gerekend in de balans van 31 december 2018 d.d. 19 april 2018.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Audit

Aan: de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht van Stichting
Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen

Enschede, Colosseum 1
Postbus 142, NL-7500 AC
Tel +31 (0)53 850 49 00
kroesewevers.nl

KroeseWevers Audit BV
Handelsregister 08150987

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting maatschappelijke dienstverlening Enschede-Haaksbergen te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting maatschappelijke dienstverlening Enschede-Haaksbergen per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJK C1 Kleine Organisaties- zonder-winststreven en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en het controleprotocol voor gesubsidieerde instellingen van de gemeente Enschede (versie juni 2016).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting maatschappelijke dienstverlening Enschede-Haaksbergen zoals vereist in zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- Het kostentoerekeningsmodel

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn RJK C1 Kleine Organisaties- zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJK C1 Kleine Organisaties- zonder-winststreven en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en het controleprotocol voor gesubsidieerde instellingen van de gemeente Enschede (versie juni 2016). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Enschede, 14 maart 2019
KroeseWevers Audit BV

Dit document is ondertekend door middel van een elektronische, gecertificeerde handtekening. Gebruikmakend van het certificaat kunt u vaststellen of het digitale document aan het origineel is gelijkwaardig en anderszins de authenticiteit van het document, de datum en het tijdstip van zijn afgeven, het document verspreiden met de digitale versie.

M.J. Venerius RA